

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 39/2019 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Tenojoen kalastuslupien myynnin laillisuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Markku Eestilän /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KKV 39/2019 vp:

Mitä hallitus aikoo tehdä, että lyhytaikainen kalastusoikeuksien vuokraaminen Tenojoella loppuu heti, koska se johtaa todellisuudessa laittomaan yksityishenkilöiden lupamyyntiin kiinteistönomistajien omaisuudensuojaa heikentävällä tavalla?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kalastuksesta Tenojoen vesistössä Norjan kanssa tehty sopimus ja sen osana oleva kalastussääntö (SopS 42/2017) tulivat voimaan 1.5.2017. Eduskunta hyväksyi sopimuksen ja voimaansaattamislain (176/2017) perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Sopimus velvoittaa osapuolena olevia valtioita seuraamaan sopimuksen vaikutuksia säännöllisesti. Lisäksi eduskunta on sopimuksen hyväksymisen yhteydessä antamassaan lausumassa (EV 16/2017 vp) edellyttänyt, että maa- ja metsätalousministeriö arvioi saamelaiden sekä muualla asuvien kiinteistönomistajien kalastusoikeuksien laajuutta ja käyttöä. Arviointi tulee tehdä kolme vuoden kuluttua sopimuksen voimaantulosta, joka tulee täyteen toukokuussa 2020.

Kalastuslain (379/2015) 11 §:n kalastusoikeuden vuokrauksen soveltumista Tenon kalastussopimusalueella arvioidaan edellä mainitun sopimuksen vaikutusten arvioinnin yhteydessä ja arviointityö on jo käynnistetty. Lisäksi ministeriö selvittää yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa Tenon kalastuslupien verkkokaupan kehittämismahdollisuuksia tulevaisuuden kalastuskaudeksi esimerkiksi siten, että kuten matkailulupia varatessa, myös kalastussäännön 5 §:n 4 momentissa ja voimaansaattamislain 12 §:ssä tarkoitettuja erityiskiintiölupia varatessa tulisi varaamishetkellä olla tiedossa lupia käyttävän henkilön henkilötiedot. Tämä vähentäisi laajamittaista erityiskiintiölupien etukäteen varaamista ja vähentäisi edellä kuvattua epätarkoituksenmukaista erityiskiintiölupien käyttöä.

Sopimusmääräysten mukaan sopimusvaltiot vastaavat rajajokialueen kalastuslupien myynnin järjestämisestä ja kalastusoikeuden haltijoiden toimesta tapahtuva kalastuslupien luovutus, myynti tai jälleenmyynti ei ole Tenon kalastussopimusalueella sallittua. Tästä syystä kalastuslain 12 §:ää, jossa säädetään osakaskunnan osakkaan oikeudesta antaa toiselle lupa kalastaa itselleen kuuluvan kalastusoikeuden nojalla, ei sovelleta Tenojoella. Soveltamisrajoitus pohjautuu sopimuksen esitöihin. Sen sijaan kalastuslain 11 §:n kalastusoikeuden vuokrausoikeutta sovelletaan Tenojoella

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 39/2019 vp

ja tämä on todettu niin ikään sopimuksen esitöissä (HE 239/2016 vp, s. 52). Kalastuslain 11 §:n mukainen kalastusoikeuden vuokraus on perustuslain 15 §:ssä turvatus omaisuuden suojaan piiriin kuuluvaa omaisuuden käyttöä ja hyödyntämistä, jolloin sen mahdollisia soveltamisrajoituksia tulee arvioida suhteessa perustuslain omaisuuden suoja- ja yhdenvertaisuussäännöksiin. Oikein toteutettuna kalastusoikeuden vuokraamismahdollisuus edistää omaisuuden suojaan toteutumista mahdollistamalla omaisuudesta hyötymisen vuokratulojen muodossa.

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa lopuksi, että se tunnistaa Tenon kalastussopimusalueen kalastuslupien käytöstä syntyneen tilanteen ja toimii yhdessä Lapin ELY-keskuksen kanssa tilanteen parantamiseksi tulevaisuuteen kalastuskaudeksi voimassaolevan lainsäädännön puitteissa. Mahdollisia lainmuutostarpeita arvioidaan sopimuksen vaikutusarvioinnin yhteydessä.

Helsingissä 22.7.2019

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä